
KISISKOLÁSOK ELEMİ KÉSZSÉGEINEK FEJLETTSÉGE

Elnök: Józsa Krisztián
SZTE, BTK, Neveléstudományi Tanszék

Opponens: Nagy József
SZTE, BTK, Neveléstudományi Tanszék

Előadások:

A számolási készség fejlődése az iskoláskor első két évében

Józsa Krisztián* és Kelemen Ríta**
*SZTE, BTK, Neveléstudományi Tanszék
**SZTE, BTK, Neveléstudományi Doktori Iskola

Alapkészségek fejlettsége Békéscsaba első osztályos tanulói körében

Zentai Gabriella és Hrabovszki Mihály
Békés Megyei Humán Fejlesztési és Információs Központ, Békéscsaba

Az elemi kombinatív képesség fejlődésének kritériumorientált diagnosztikus feltárása 4–8 évesek körében

Hajduné Holló Katalin
Napköziotthonos Óvodák, Egyek

Tanulásban akadályozott gyermekek elemi alapkészségeinek fejlődése

Józsa Krisztián* és Fazekasné Fenyvesi Margit**
*SZTE, BTK, Neveléstudományi Tanszék
**ELTE, BGGYFK

SZIMPÓZIUM ÖSSZEFOGLALÓ

Az iskolakezdés sikeressége döntő mértékben meghatározza a tanulók iskolai előmenetelét, a későbbi tanulás sikerességét. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyermekek tanulmányi sikerei, az ezeket megjelenítő osztályzatok az iskolai évek alatt alig változnak. A gyengén teljesítő tanulók meghatározó hányada évek múltával is gyengén teljesítő marad. Ismertek azok a kutatási eredmények is, amelyek megmutatják, hogy már iskolába lépéskor több évnyi különbség mutatható ki a gyermekek készségeinek fejlettségében, s e különbségek az iskolai évek alatt tovább növekszenek. Mindezek arra mutatnak rá, hogy komoly figyelmet kell szentelnünk az óvodás- és kisiskoláskorú gyermekek készségfejlődésére és -fejlesztésére. Korábbi kutatásaink keretében az óvodás és kisiskoláskor elemi alapkészségeinek diagnosztikus mérésére és kritériumorientált fejlesztésére dolgoztuk ki a DIFER Programcsomagot (Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló és Kritériumorientált Fejlesztő Rendszer 4–8 évesek számára), amelynek egyik alapvető célja az iskolakezdés sikerességének elősegítése. A DIFER hét elemi alapkészség fejlettségét vizsgálja: számolás, írásmozgás-koordináció, beszédhanghallás, következtetés, összefüggés-megértés, relációszókincs és szocialitás. Szimpózium négy előadása a kisiskoláskor alapkészségeinek fejlettségével, fejlődésével foglalkozik; mindegyik kapcsolódik valamilyen módon a DIFER-hez.

Józsa Krisztián és Kelemen Rita egy olyan longitudinális kutatás eredményeiről adnak számot, amelyben 5000 gyermek számolási készségének fejlődését vizsgálták első és második osztályban. Megmutatják, hogy az elemi alapkészségek iskoláskor elején mérhető fejlettsége milyen mértékben befolyásolja az iskolai matematikatanulás sikerességét.

Zentai Gabriella és Hrabovszki Mihály vizsgálata Békéscsaba minden első osztályos gyermekére, több mint 500 tanulóra terjed ki. Az előző tanév végén felmérték a gyermekek alapkészségeinek fejlettségét (írás, olvasás, számolás). Előadásukban példát látunk arra, hogy az intézmények munkája hogyan segíthető a diagnosztikus mérések alkalmazásával.

Az elemi alapkészségek közül a DIFER-ben hét kapott helyet. A készségeknek ez a rendszere azonban még nem tekinthető lezártnak, a rendszerbe további alapkészségek illeszthetők be. E feladatra vállalkozott *Hajduné Holló Katalin*: kidolgozta és kipróbálta az elemi kombinálás diagnosztikus, kritériumorientált tesztjét. Középső csoporttól második osztályig terjedő keresztmetszeti adatfelvétele 800 gyermekre terjedt ki.

A DIFER Programcsomag eredetileg többségi gyermekek részére került kidolgozásra. A szimpózium utolsó előadásában *Józsa Krisztián és Fazekasné Fenyvesi Margit* egy olyan kismintás kutatásról adnak számot, amelyben a DIFER teszteket tanulásban akadályozott gyermekek esetében próbálták ki. Vizsgálatukban rámutatnak a tesztrendszer adaptálási lehetőségeire, felhívják a figyelmet a tanulásban akadályozott gyermekek készségfejlettségének eltéréseire, és érintik az integráció kérdését.